

УДК 338.012

Кісєльова І. О., Луциків І.В.

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя

РОЛЬ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РИНКОВИХ УМОВАХ

Kisielova I., Lutsyktiv I.

THE ROLE AND EFFICIENCY OF TRADE ACTIVITIES IN MARKET CONDITIONS

Економіка торгівлі – це галузь, яка вивчає проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів сфері товарного обміну для максимального задоволення сукупного попиту на внутрішньому ринку національної економіки [1].

Економічний ефект зовнішньої торгівлі – різниця між витратами на виробництво національних товарів та послуг, які має намір імпортувати держава, і витратами на виробництво експортних товарів [2].

На сучасному етапі розвитку торгівлі розрізняють наступні її види:

- в територіальному розрізі – внутрішня і зовнішня;
- за стадіями товарообігу – оптова, роздрібна [3].

У світовому господарстві відбулися радикальні зміни, які дозволяють говорити про формування нової епохи - «нової економіки». Поява терміну «нова економіка» пов'язана із розвитком сучасних електронних інформаційних технологій, становленням інформаційної системи мережі Інтернет. Згодом його стали використовувати науковці та політики. На сьогодні термін «нова економіка» став загальноновизнаним [4].

Нова економіка – це системне явище, що поступово формується в межах постіндустріального періоду економічного розвитку шляхом впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів господарювання, інтелектуалізації людського капіталу, використання передових новітніх технологій і наукомістких галузей національної економіки, надання пріоритету виробництву знань, послуг та становленню менталітету творчого, ефективного, раціонального бізнесу [4].

Роль і ефективність функціонування торгівлі у економіці ринкового типу безпосередньо пов'язані з її функціями й укладаються в наступному:

- торгівля завершує розподіл товарів та послуг відповідно до запитів споживачів, тим самим, забезпечуючи задоволення конкретних потреб людей;
- як ланка, що зв'язує, виробництво та споживання, торгівля забезпечує частину сфери товарного обігу, що зв'язує виробництво та споживання індикатор стану ринку;
- у процесі торгівлі товари одержують, або не одержують суспільне визнання, і виробники одержують або не одержують стимул для подальшого їхнього випуску;
- обсяг обороту торгівлі є найважливішим показником розвитку економіки країни в цілому;
- нормальне функціонування торгівлі є необхідною умовою стабільності грошового обігу;
- торгівля важлива ланка в здійсненні розподілу по праці;
- ефективне функціонування торгівлі;
- одна з передумов збільшення вільного часу населення, його фізичного та духовного розвитку;
- торгівля є платником податків і тому приймає участь у формуванні державних доходів;
- торгівля активно впливає на народне споживання, визначаючи набір споживчих благ, їх якість і впливаючи на спосіб споживання;

- торгівля активно сприяє інтеграції країни у світове господарство;
- торгівля стимулює прогрес у сфері виробництва й споживання [5].

Значущість торговельної галузі та її місце в економіці України підтверджується наступними статистичними даними. У 2012 році питома вага торгівлі у формуванні валового внутрішнього продукту та валового прибутку відповідно досягала 17,8% та 23,6%. У галузі функціонували 28,4% підприємств й 59,0% підприємців, було зайнято 24,4% найманих працівників від їх загальної кількості у національній економіці за виключенням банківських установ [5].

Також для економічної ефективності торгівлі можна ввести електронну комерцію. До головних переваг електронної комерції належать: швидкий доступ до інформації про продукти та послуги, скорочення виробничих витрат, витрат, пов'язаних з обміном інформацією, скорочення циклу виробництва та продажу, швидкість реагування на запити споживачів, швидкість проведення розрахунків, полегшення взаємодії між банками та підприємцями, між підприємцями та споживачами. До того варто зазначити, що електронна комерція сприяє модернізації маркетингу, освіти, логістики, аудиту.

Отже, варто зазначити, що електронний ринок набирає значні обороти. Вітчизняна електронна комерція знаходиться на початку інтернет-еволюції і демонструє високі темпи зростання. Бар'єри для входу на інтернет-ринок порівняно невисокі, а переваги електронної торгівлі для користувачів і підприємців відчутні. Однак на сучасному етапі вітчизняний ринок електронної комерції має багато невирішених питань, що стримує його розвиток. За умови ефективного вирішення найважливіших проблем, розвиток електронної комерції в Україні матиме майбутнє. Тому це забезпечить ефективну економічну торгівлю.

Список використаних джерел:

1. О. В. Пустовойт. Економіка торгівлі. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=18748
2. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. К.: Видавничий центр "Академія", 2000. 864 с.
3. Студентська бібліотека. URL: <https://buklib.net/books/22429/>
4. В.М. Пилявець, В.В. Озима, В.П. Заруба. Інфраструктура товарного ринку. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/>
5. Н. О. Власова, В. А. Гросул, Н. С. Краснокутська, О. А. Круглова, М. В. Чорна, О. М. Филипенко. Економіка торгівлі. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/343952494.pdf>